

İTHALAT, ET FİYAT ARTIŞINI FRENLEYEBİLİR. YA SONRA?

Mayıs 2010
Uzm. Yrd. Şebnem BORAN
Araştırma ve Meslekleri Geliştirme
Müdürlüğü

Son günlerde artan et fiyatlarına çözüm olması ve fiyatların düşürülmesine yönelik olarak et ithalatı yapılacağı yönünde haberler gündemde önemli yer tutuyor.

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tarafından da bu yönde açıklamalar yapılmakta.

Ancak, et ithalatına izin verilmesi sektörün sorununa kalıcı çözüm getirebilecek mi?

Bilindiği gibi, et ve süt hayvancılığında üretim azalışı sonucu arz talebi karşılayamadığı için et fiyatlarında 2009 yılında yaklaşık %38, 2010 yılının ilk 3 ayında ise %18 seviyelerinde bir artış olmuştur.

Bunun nedenlerinden biri 2007 yılında yaşanan büyük kuraklık neticesinde yem fiyatlarının büyük bir artış göstermesidir. Maliyeti artan besici diğer taraftan et fiyatlarının değişmemesi nedeniyle zarar ederek sektörden çekilmiştir.

Bununla birlikte, 2008 yılında çiğ süt fiyatlarının 60 kuruş seviyelerinden 30-35 kuruşa gerilemesi nedeniyle zarar eden üretici damızlık ineklerini kesime göndermiştir.

Gelinen noktada ülkemizin ciddi anlamda “besilik canlı dana” ya ihtiyacı bulunmaktadır. Bu ihtiyacın iç kaynaklardan karşılanması ile önümüzdeki dönemde et fiyatlarında ferahlama mümkün görünmemektedir.

Ancak, et veya kesimlik canlı hayvan ithalatı hayvancılığımızı iflasa sürükleyen geçici bir çözüm olmaktan ileriye de gidemeyecektir.

İthalata dayalı politikaların geçmişte hayvancılığa ne denli zarar verdiği unutulmamalıdır.

Önceki yıllarda yapılan her ithalat sektörü geriletmiştir ve vatandaşımız eti pahalı tüketmeye mahkum edilmiştir.

Ne yazık ki, bu dönemde alınan önlemler yetersiz kalmış ve yapılan desteklemeler yeterli olmamıştır.

Özellikle 2002'den itibaren hayvancılığa daha çok destek verilmesine rağmen hayvan varlığında azalma devam etmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, küçükbaş (koyun-keçi) hayvan sayısı 1998 yılında 37 milyon 492 bin iken 2008'de 29 milyon 568 bin başa gerilemiştir. Büyük baş hayvan varlığı ise 1998 yılında 11 milyon 207 bin iken, 2008 yılı itibariyle 10 milyon 859 bin baş civarındadır.

Uygulanan yanlış politikalar fiyat artışını beraberinde getirmiştir.

Özetle et ithalatı geçici olarak et fiyatlarını düşürebilir ancak hayvancılık sektörünün büyük bir darbe daha alacağı gerçeğinin gözardı edilmemesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Bununla birlikte, et ithalatı sadece eti değil süt sektörünü de olumsuz etkilemektedir. İthalatla birlikte üretici süt hayvanlarını kesime gönderirse, süt ve süt ürünleri üretimi de düşecektir. Böylece, yerli üretim azalacak ve hayvancılıkta dışa bağımlı bir ülke haline gelinecektir.

Sonuç olarak; etin üretim maliyetini azaltmak için acilen; kısa vadede: 180-220 kg ağırlığında besilik canlı dana ithalatına kontrollü olarak belli bir dönem (6-12 ay) imkan yaratılmalıdır.

Ancak, orta ve uzun vadede hayvancılık artan miktarlarda desteklenmeye devam edilmelidir. Et ve süt fiyatlarının düştüğü dönemlerde oluşturulacak fondan (Türkiye Hayvancılığını Geliştirme Fonu) üreticiye "maliyet telafi edici prim desteği" sağlanmalıdır.

Üreticinin eline geçen fiyatlarda istikrarın sağlanması halinde, süreç içinde hayvan varlığımız artma eğilimine girerek üretim artışı sağlanacak ve et fiyatlarında tüketici lehine sonuç alınabilecektir.